ABONNEMENTS

Indochine — Un an ..... 10$00 — Six mois ..... 5$00
Union postale — Un an ..... 10$00 — Six mois ..... 6$00

Annonces Légales
0$30 la ligne de 6 points sur justification de 3 colonnes quelle que soit la page.

Annonces Commerciales
On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

Le Courrier Indochinois

東法時報

NAM THỨ HAI SỐ 232
Ngày thứ tư
24 Décembre 1924

Tổng lý kiêm Chủ-Bút
NGUYỄN-KIM-ĐỈNH

BẢN QUÁN
71, đường Mac-Mahon, 71
SAIGON

Dây thép nói (Téléphone)
86-124.

GIÁ BÁO

Đông-Pháp — Một năm ..... 6$00 — Nửa năm ..... 3$00
Ngoại-quốc — Một năm ..... 10$00 — Sáu tháng ..... 6$00

Mandat và thư từ gửi cho
M. NGUYỄN-KIM-ĐỈNH

NGON BUT PHÊ-BÌNH

Một bữa kia, Nam-Kiều đang cầm bút phê-bình, bỗng có người bạn tới, vỗ vai cười mà nói rằng: « *Thiên-hạ bổn vô-sự, dung-nhơn nhiều chi nhi!* » (*nghĩa là: thiên-hạ vẫn không có việc gì, chẳng qua mấy anh dung-thường gây ra đó thôi!*)

Nam-Kiều nói: anh dạy vậy cũng phải! Song đó là cái lý-thuyết của những phái chán đời, cho đời là một trường ảo-mộng; việc đời là những trò hư-vô; đối với đời hết muốn cái gì, nên mới phát ra những câu như thế. Chớ còn như tôi đây, không dám nói rằng giúp đời, mà cũng không dám nói rằng chán đời, vì đời thiệt là đáng chán, mà không thể tự mình chán đặng, khác nào như vào trong hội hát, trên sân khấu không lẽ không đóng một vai, chớ có đâu như kẻ bàng-quan, tự mình không đóng nổi vai gì, chỉ đứng ngoài bình-phẩm, nào vai nọ ngông-cuồng; nào vai kia dại-ngốc; mà rút lại như có ai hỏi mình đóng vai tuồng gì, thì ngáo-ngáo ngơ-ngơ không biết đáng nào mà đáp.

— Tôi nói là nói câu truyện thiết-thực, mà sao anh cứ viện-dẫn những lý-thuyết viển-vọng hoài! Nay xin vì tình anh-em mà nói thiệt cùng anh: từ khi báo Đ. P. mở ra mục phê-bình, mà cái tên Nam-Kiều của anh xuất-hiện! Chư độc-giả và chư báo-giới đều nổi lên một trường nghị-luận phân-vân, trong đó cũng có người hiểu thấu tâm-sự của anh; mà cũng có người không rõ chủ-ý của anh; người hiểu thấu tâm-sự của anh thì nói rằng: tờ báo là gì? Tờ báo là cơ-quan của quốc-dân; người viết báo là gì? Người viết báo là đại-biểu của quốc-dân; đã là cơ-quan của quốc-dân, thì không phải là một tờ giấy trắng mực đen, muốn vẽ sao thì vẽ; đã là đại-biểu của quốc-dân, thì không phải là để dành cho một hạng người học-vấn thô-siển, ý-kiến hẹp-hòi, tự mình không có kế gì sanh-nhai, mới xoay ra nghề viết báo, khi đã chiếm đặng một địa-vị viết báo rồi, thì hết sức bợ-đỡ người, để mong người thương đến; cố công ô-mị chủ, để được chủ yêu-vì, tự mình đã không có chỗ nào học-vấn huân-sức, cùng tư-tưởng rộng thấy xa nghe, thì đến khi phô vào ngôn-luận, luyện vào văn chương; bấm bụng bấy ngày chẳng có chữ gì, hết câu chuyện tầm-xàm đến câu văn bá-láp, rồi thì hát bội, hát cải-lương, tiểu-thuyết phong tình, văn-chương đàng-điếm, có bài đọc đến mà tím ruột bầm gan, có bài đọc đến mà sanh buồn ngủ; văn-chương như thế; tư-tưởng như thế; mà nếu có ai hỏi đến, đã vênh-vác mặt lên, tôi là chủ-bút đây! Tôi khai-hóa cho quốc-dân đây! Than ôi! Tờ báo có tội gì mà gặp những ông « chủ-bút » như thế? Quốc-dân có tội gì mà gặp những ông « thầy khai-hóa » như thế? Hiện nay những người thương-lưu trí-thức trong nước, đều hết sức bo-bảo, nào là chấn-chỉnh quốc-văn; nào là khai-trương học-vụ; nhưng ngành lại báo-giới như thế: báo-giới nhân-vật như thế, không lo cảnh-cải, mà cứ hi-vọng những sự đâu-đâu, khác nào trồng cây không chịu bắt sâu; chữa bịnh chỉ chăm điều-bổ; mà cứ mong cho hết bịnh tốt cây, thì còn thất-sách gì bằng! Bởi nóng lòng vì những đều đã thấy; cảm gan cho những kẻ phá-hoại quốc-văn, nên mới có người chấm nét mực công-bằng mà phê-bình báo-giới, mục phê-bình báo-giới mở ra, nào kẻ tỉ cho là bới vít tìm lông, kẻ cho là ăn cơm nhà nói việc người, nào kẻ thì trách là không biết quí bạn đồng-nghiệp; cũng có kẻ coi người phê-bình như một kẻ thù; cũng có kẻ ức-đạc báo Đ. P. mở ra mục phê-bình là do lòng ghen-ghét; những kẻ chấm-biếm ấy phần nhiều là những kẻ có tên trong mục phê-bình, vậy thì lời nói không do ý-kiến công-bằng, đã khôn; do ý-kiến công-bằng thì lời nói còn có giá-trị gì mà phải quan-tâm?

Ngọn bút phê-bình càng mãn bao nhiêu, những kẻ đeo mặt nạ trên đàn ngôn-luận càng ghét bấy nhiêu, dầu đã có đâu dám mong-muốn như đức Khổng-Tử làm sách Xuân-thu mà kẻ loạn-thần tặc-tử sợ; song ở vào thời-kỳ báo-giới loạn-bút này, mà có người hiền thân cam làm vạn-thỉ-đích, thì biết đâu không bổ-ích được một vài... Ấy đó! Trở lên trên những câu nói đó, là những người đã hiểu thấu tâm-sự của anh; còn những người không hiểu rõ chủ-ý của anh, thì thường phàn-nàn cho anh rằng: gió chiều nào che chiều ấy, ở đời phải theo đời, đời bây giờ là đời kim-tiền, ai cũng xu-hướng về chủ-nghĩa kiếm tiền, vậy mà sao anh không lo công-chuyện làm-ăn, chỉ nay chấm-chọc người này, mai công-kích người khác: để mua lấy điều thù-ghét; chước lấy tiếng chê-bai; cái bịnh ngông-cuồng của anh khó có thuốc nào mà chữa hết. Lời nói ấy nghe như có lý, nhưng vì không hiểu rõ tâm-sự của anh đã không hiểu rõ tâm-sự của người, mà muốn đứng ngoài bình-phẩm người, khác nào nói mơ trong giấc mộng, câu nói còn có giá-trị gì nữa. Ấy dư-luận bên ngoài đối với anh như thế, nhưng không biết anh mà cho anh đã đành: còn khen anh chưa chắc đã là biết anh: riêng về phần tôi đối với anh là chỗ chí-thân, vậy có mấy lời biện bạch cùng anh, xin anh biết cho: cái thân làm trai của chúng ta đây, là thân đối với mình, đối với nhà, đối với xã-hội: đối với nhà-nước; nói rộng ra nữa, thì ba kỳ diện tích, đều là chốn vỏ-đài bay nhảy của bọn nam-nhi: huống chi thế-kỷ thứ hai mươi nầy, là một thế-kỷ mạnh được yếu thua; khôn sống dại chết: mình chậm một bước ấy là người tân lên một bước; mình thấp một tầng ấy là người cao lên một tầng: trên trường tranh cạnh, thiếu chi người bảo-bổn nam nhi, vậy mà sao anh cứ để mình vào địa-vị công-kích đối với các báo, những văn bá-láp trong làng báo, không phải là việc anh kiểm-duyệt; những vai mặt-nạ trong làng báo, không phải là người anh đối-đầu; mà nói cho cùng những thứ văn ấy; những hạng người ấy; dầu ngọn bút phê-bình của anh có phí bao nhiêu giấy; hao bao nhiêu mực; cũng chưa dễ đã biện-bạch được một vài. Thời thì hay-hay dở-dở, đã có quốc-dân phẩm-bình, can chi anh cứ khư-khư mình buộc lấy mình vào trong. Ôi! Bài văn phạt Ngụy của ông Gia-Cát; bài cáo bình Ngô của cụ Ức-Trai; nghĩ đến bài phê-bình báo-giới của anh thì lại lấy làm tủi-nhục cho anh lắm! Kìa xem như Ban-Liêu ngày trước, liệng bút đi Tây-vực lập công, không chịu già đời làm anh nho-hủ. Vậy thì phê-bình báo-giới có phải là việc của anh không? Ngọn bút phê-bình có phải là ngọn bút của anh không?

Người bạn tôi diễn-thuyết một hồi, làm cho tôi cảm-động không thể nói được, hồi lâu mới thưa lại rằng: lời anh thống-trách, thiệt là đúng vào tim-phổi của tôi. Vậy thì ngọn bút phê-bình nầy, là một sự vạn-bất-đắc-dĩ của tôi; là một ấng khổ-tâm của tôi; chỉ vì nền quốc-văn đang lúc bồi-đắp; mà kẻ phá-hoại quốc-văn thì nhiều; dân ngôn-luận đang lúc khai-trương, mà chỉ thấy mấy con két bợ đâu nói đấy, đối với quốc-dân không bổ-ích đã đành, ngỡ khi có người ngoại-quốc để mắt tới thì còn nhục-nhã gì bằng! Ai muốn coi lịch-sử đương-thời, hãy cứ coi báo-giới ngày nay! Người ngoại-quốc muốn quan-sát trình-độ dân ta, hẳn cũng coi vào báo-giới ngày nay! Báo của xứ ta như thế đó; người viết báo của xứ ta như thế đó; đồng-bào ta đã thấu rõ hay chưa? Vậy thì ngòi-bút phê-bình cũng là một sự bất-đắc-dĩ của kẻ tiểu-sanh nầy vậy.

NAM-KIỀU

Lại bình phẩm về điệu HÁT « CẢI-LƯƠNG »

Điệu hát chẳng qua là một cái điều-kịch làm cho người ta tiêu-khiển và giải-trí trong lúc nhàn-hạ, song xét lại nó có quan hệ với cái tâm tánh của mọi người xu-hướng lắm, thế thì tưởng rằng chẳng phải là một cái trò chơi mà thôi đâu.

Hát có nhiều cách: tuồng hát, điệu hát, con hát, có đủ các cái tư cách ấy mới thành được một gánh hát có giá trị vậy.

Hát cải-lương từ ngày xuất hiện đến nay, vẫn cũng là một cái mĩ ý của nhà có kiến thức bày ra, song tiếc vì có danh hiệu rằng cải-lương mà không thấy cải chơn tướng gì cải-lương cả.

Những người mà hàm sự, mới thì phần nhiều cũng khuynh hướng, thích chuộng lắm; song đối với những người có tư-tưởng, có suy-nghiệm, thì lại lấy làm rất buồn cười. Cái hạng người mà thích đó là thích cái vẻ mới mang, cái diện giảng dị, cái truyện ái-tình; còn những người mà có để ý suy nghiệm thì lại buồn cười nó không có cái lý thú gì.

Cái điệu hát cải-lương kiểm-thời đây là nguyên phỏng theo cái điệu khúc *hành-vân, lưu-thủy, tứ đại-cảnh, bình bán* v. v. Thí dụ: Trong khúc *Hành-vân: xẻ xăng hò, xự cống xẻ xăng hò, xẻ xang hò cống hò xự xăng; xang, xựng xẻ cống, liu cống liu cống xẻ xang, cống xẻ xang hò xự* v. v. Bản ca: *Nợ duyên gì, là nợ duyên gì, mấy đoạn tình suy, để thơ nhân, nhân với tương tri, một trăm năm tạc dạ*, v. v. Bây giờ mới lấy bản ca ấy mà rập qua bài hát cải-lương: *Hội ca cầm, la hội ca cầm chắc cậu mợ giàu sang, giàu sang phú quí, phú quí vinh hoa, bá niên trường thọ* v. v.

Trong khúc ca *Lưu-thủy: hò tòn hò, tòn tịch tòn xang, xẻ xang hò, tòn tịch tòn xang*, v. v. Bản ca: *Kể từ ngày chờ đợi non sông, đưa tin nhạng mà lòng những trông* v. v. Bây giờ mới rập qua bản hát cải-lương: *Tôi với mình là người bạn xưa, sao cớ sao mà bạn lìa tôi*, v. v.

Chẳng luận gì bài hát không có lý-thú gì, mà cái điệu hát rập theo điệu ca thì tưởng không đủ làm cho thành cái vở tuồng diễn-kịch. Vậy mà bảo rằng *cải-lương* thì cải cái gì đâu?

Muốn cải-lương thì phải cải làm sao, hay là ta nhơn trong cái vở tuồng hát bội của nước ta thường hát đó, cái gì phiền-toái ta cải đi, cái gì chộn rộn ta cải đi, còn cái gì mà nó có cái cảm-tưởng, cái thú yêm-liềm thì ta bẩn để lại, như vậy có phải cái điệu hát ta được hoàn mĩ không.

Tôi tưởng cái điệu hát bội ta tuy nhiều cái bộ điên cuồng, nhiều cái trò ăn ải thiệt; song cái điệu hát có hồi nỉ nỉ lạc, đủ cái cảm-giác cho người xem, như cái bộ hùng dỏng thì hát câu *khách*, cái bộ thương xót thì hát câu *nam*, cái bộ trang nghiêm thì hát câu *phú* v. v., lại còn nhiều câu chỉ về tánh tình như là *ngâm, tán, bạch, thán*, làm cho lòng người dễ cảm động lắm.

Đó là tôi nói về cái điệu hát. Còn cái tuồng hát mà muốn đổi cái truyện Tàu đi thì ta lại hát cái truyện Nam có khó gì; truyện Nam như là truyện *Gia-Long phục-quốc*, truyện *Bà Trưng đánh Tàu*, hay là ta kiếm những truyện ông *Võ-Tánh*, ông *Lê-văn-Duyệt* ta điển ra, đặt câu hát cho chững chàn, sắp vở tuồng cho có thứ tự có hay không? Vậy cũng là cải-lương chớ.

Con hát. Con hát cốt phải luyện tập lắm mới được, phải biết mình là một vai thay mặt cho một vị cổ-nhơn, dọng nói thế nào, cách cử-chỉ thế nào cho xứng đáng cái vai ấy, làm cho người đi xem mường tượng là như thấy một vị cổ-nhơn mà quên phức là một người con hát ấy mới là đúng cho.

Lối hát ở bên Tây thường cũng thay đổi luôn, song không bỏ mất cái cảm tưởng của người xem hát bao giờ.

Các ông có lòng nghiên cứu về đường mĩ-thuật mà muốn cải lương diễn kịch nước ta, thì có lẽ các ông phải phí công phu nhiều, sau nầy lối hát nước ta mới đến cùi hoàn toàn được.

Tùng-Lâm.

DÔC-GIẢ DIỄN-ĐÀN

PHÊ-BÌNH BÁO GIỚI

Nhựt-Tân-báo số 8, ra ngày 12 Décembre 1924, bài xã-thuyết « biết mong ai bây giờ? » trong đó có câu: « hồn thì giao cho nước ».

— Tác-giả ý muốn nói thế khác, mà vì đặt câu sái nên sái cả ý-kiến đi. Dân-tộc mình nếu biết « *hồn giao cho nước* » thì còn nói gì nữa!... Duy chỉ e « *hồn giao cho đ phù-dung, cho ma phòng ngủ; cho thần ma mê, cho chàng đăng-tử;* » thì mới đáng lo sợ mà thôi!

— *Cũng số báo ấy, bài « hát cải-lương » có câu: « nói cho tuyệt thì khó mà nói ».*

Tuyệt... tuyệt... gì đó? Xin nói rõ cho.

— *Cũng số báo ấy, bài « giấc mộng » có câu: « đêm đã khuya trong nhà lớn nhỏ đều an giấc, tôi thì trong mình bất bồi-hồi chầm-tịch chẳng an ». Bất bồi-hồi chầm-tịch chẳng an,* tác-giả đặt câu cố ý cầu kỳ cho ra người « *thạo chữ nho* » song cũng vì « *thạo chữ nho* » quá nên làm cho chư độc-giả phải ngừng trí suy-nghĩ, *bất bồi-hồi chầm-tịch chẳng an* là nghĩa chi đây!? Tiếng nước ta nghèo, nhiều khi phải dùng thêm chữ Tàu để nói cho đạt-ý, song đều gì có thể nói rõ tiếng Annam mà nghe dễ hiểu đặng, thì xin đừng dùng chữ nho vào làm cho phiền. Viết đến đây sực nhớ năm trước có người thích nói chữ nho quá, muốn tránh câu: « *cha tôi đau, đi nhà thương chữa bịnh* » mà chỉ nói rằng: « *gia nghiêm-quân thân-thể bất an, rước lại dưỡng-đường, cho lương-y điều-trị!* »

— *Trong bài đó lại có câu: « từ tôi bị thế lực đồng tiền của bên vợ tôi nhục nhã ».*

Thế-lực đồng tiền của bên vợ nhục nhã là ý nói sao đây?

— *Trong bài ấy lại có câu: « nó gọi rằng: đồ thực lộc chi thê ».*

« *Thực lộc chi thê* » có lẽ là một câu sáo tác-giả vẫn nhớ vẫn nói luôn-luôn, nhưng thế nào lại nhớ sái nên bây giờ đem ra viết báo hóa ra trật. « *Thực thê chi lộc* » nghĩa là: *anh chàng ăn lương của vợ*, chớ có phải: *thực lộc chi thê đâu!?*

— *Vả trong bài ấy, thoạt đầu tác-giả nói « thấy từ báo Nông-Cổ nằm tại bàn, mới ngồi lại giở ra (?) mục văn uyển, mười bài liền huôn. (?) Ngọc-Dung công-chúa trường dạ khốc phu phò mả hậu-quân Võ-Tánh*, thì chắc ai cũng tưởng-tượng rằng: *tác-giả sẽ nằm chiêm-bao thấy Ngọc-dung công-chúa mời xuống ban khen, nào Phạm-minh-Kiên tiên-sanh; nào Lão-Ngạt liên sanh, xướng-họa cùng nhau mà khóc giùm bà, khóc tả hết cảnh-ngộ của bà; khóc thấy rõ tâm-lý của bà*; chớ có ngờ đâu tác-giả lại chiêm-bao đi một nẻo khác, *nào ông bạn ở trên Nam-vang kể truyện bị vợ giàu ăn hiếp; nào bạn cố-giao thấy hết tiền lẳng xa: đi xa dữ, lại nói truyện cũng dài lưng*, mà chẳng ăn nhập vào đâu với Ngọc-Dung công-chúa. Tiếc rằng *cửa sổ đóng một cái rầm*, chớ không thì chư độc-giả chúng tôi còn được nghe câu truyện « *nói mơ* » của tác-giả nhiều thêm nữa.

— *Cũng số báo ấy, bài « quyền lợi » có câu rằng: « Trong một dân-tộc mà ai ai cũng không bảo tồn quyền lợi cho nhau, thì dân-tộc ấy trở nên làm nô-lệ cho người ta, rồi thỉnh-thoảng lại tiêu điều chưởng-tộc ».*

Thỉnh-thoảng lại tiêu-điều chưởng-tộc (*đáng quá!*)

— *Trong bài ấy lại có câu: « cơ tấn hóa đùng đùng, trôi lai khắp trong bốn biển ».*

Câu « *cơ tấn-hóa đùng đùng* » với câu « *trôi lại khắp trong bốn biển* » không thừa nhận gì với nhau.

— *Cũng số báo ấy, mục văn-uyển đăng bài « họa bài thơ viếng lăng Lê Thiquân của ông Thuần-Đức trong Đông-Pháp-Thời-Báo số 210 » có câu rằng: « viếng thăm lăng của đấng trâm-anh.*

Trâm-anh là dòng sang trọng, sự nghiệp của quan Tả-quân có đặt hai chữ « *trâm-anh* » là đủ rồi, phải không tác-giả?

— *Trong bài thơ ấy lại có câu: « quan Tả xưa, tay đỡ đạt thành ».*

Tay đỡ đạt thành là nghĩa làm sao?

— *Trong bài thơ ấy lại có câu: « ba tất tuổi tên vài ngỡ mục, ngàn năm chí khí lẻ còn linh ». « ba tất » mà là « tuổi », « tên vài » mà là « ngỡ mục »: « ngàn năm chí khí » mà là « lẻ còn linh »; lối thơ của tác-giả thiệt đã mở ra một thế-giới riêng!*

— *Trong bài thơ ấy lại có câu: « nếu không tài cả đâu phòng tặng; vì có công dày tác chiến-tranh ».*

Phải! Tác-giả nói có lẽ quá! *Nếu không tài cả thì đâu có phòng tặng! Phong-tặng là vì có công dày tác chiến-tranh.* Nói đúng quá rồi!

— *Trong bài thơ ấy lại có câu: « bồng-đảo ngài đà vui thỏa phận ».*

« *Vui thỏa phận* » (Hay!, Hay! Hay!) Đúng! Đúng Đúng!).

Nói rút lại, xướng-họa là thú riêng của các thi-gia, ông Thuần-Đức may gặp bài thơ « *họa* » nầy, mà bài thơ « *xướng* » trước kia càng thêm giá-trị! Mong rằng còn có nhiều người độc nữa, mà họa lại cũng được « *hay* » như của tác-giả nầy thì mới thú!

— *Trong mục « văn-uyển » ấy lại có bài « ly hương hoài cảm » có câu rằng: « một bước ly hương, một bước sầu, sầu vì bề nợ hóa còn giàu ».*

Bề nợ hóa còn giàu, tác-giả muốn nhắc cái chữ « *tang thương biến cải* » đây, nhưng tiếc rằng « *tang thương biến cải* » chẳng ăn nhập vào đâu với cái « *sầu ly hương* » cả.

— *Trong bài thơ ấy lại có câu: « nước non cảnh cũ bơ-vơ mặt; cây cỏ ngày nay tả tóc đầu »! « Bơ vơ mặt! » « Tả tóc đầu »* Đúng nhịp lắm thay?

— *Cũng số báo ấy, bài « thôi giả mang » có câu: « Trong thế-gian nầy Tạo-hóa sanh ra trên thế ».* Trên vừa nói: « *trong thế-gian nầy* »; dưới lại nói: « *tạo-hóa sanh ra trên thế* ». Thế-gian nghe lắm truyện buồn cười! Vả lại nhiều nhà làm văn đặt câu: « *người ta sanh ra trên thế* »; bây giờ tác-giả lại xướng lên mà nói: « *tạo-hóa sanh ra trên thế* »; nghe có phải mới-mẻ không?

— *Cũng số báo ấy, bài « lẽ bôn-phối » có câu: « ... con trai của ông Thái tấn-Bửu, thông phán tỉnh Trà-vinh ».*

Chỗ cuối câu « Trà-vinh » thấy đánh dấu! Thật quả như ông Tự-Phụ đã nói trong bài « điếu N. C. M. Đ. » rằng: « *chấm câu không biết chấm* ».

NAM-KIỀU.

Hãy hút thuốc chưa vấn và vấn rồi hiệu

CA-LOP

vì mùi đã ngon mà lại không sanh bịnh

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

Đồ âm công kiểu văn minh học đạo khiên hoặc đi xe hơi cũng dạng của Huỳnh-trí-Phú đã chế tạo ra hơn 10 năm rồi lục châu lếu biết tốt và đẹp thứt trong nước Annam, nay dọn để cho mướn tại Cholon đường Cây-mai số nhà 33 và 35 bis cần dùng xin đánh dây thép hoặc gởi thơ nội trong một ngày sẽ có đồ đem đến tận nơi chờ bằng xe hơi không trễ, giá tủ 100$00 sắp lên sẽ có đồ đi xứng đáng

Cáo bạch

Nhơn dịp lễ Sanh nhựt tới đây nhằm ngày thứ năm 25 Décembre 1924 các ty các sở đều nghỉ, vậy Bổn-báo xin kiếu lỗi cùng khán-quan nghỉ một kỳ thứ sáu; số báo n° 233 qua đến ngày thứ hai 29 Décembre mới đăng tiếp.

Bổn-Quán

Cuộc đánh cờ người tranh chức vô địch

Kỳ thứ ba tại tỉnh Giadinh

Ngày thứ hai 22 Décembre 1924 rồi đây lúc 7 giờ rưỡi ban mai, tại trường Élémentaire ở châu thành tỉnh Gia định có thiết lập một cuộc đánh cờ. Nhà trường có treo cờ rực rỡ và các lớp học sắp dặt nghi tiết bản hòi.

Có đến 60 người đánh cờ tướng đến dự, song có 38 người đứng vào sổ tranh chức vô địch. Cuộc chơi nầy có quan Đốc-học trường tỉnh Giadinh, quan Phủ Thâm, Chủ-quận châu thành, quan Huyện Vĩ, ông Nguyễn - đức - Tuân, Cai-tổng Bình-trị-thượng, các giáo-viên trường tỉnh, trường Bà Chợ, trường Gò-vấp, trường Hóc-môn, trường Thủ-đức, trường An-nhơn-xã, trường Bình-hòa-xã và nhiều ông chức sắc trong tỉnh đến dự kiến.

Trong khi các bơm đang tranh thắng phụ với nhau cờ khua lắc cắc thì thình thoảng lại có dọng máy hát rất êm ái thảm trầm pha lẫn vào. Cuộc tranh đấu nầy cứ bắt cặp 2 người 2 người, người nào thua ra, sau rốt mấy người ăn mới xáp lại với nhau một lần nữa. Đến 11 giờ rưỡi hội Ngoại-giao hộ-học có thiết tiệc diễn đãi các vị đánh cờ tại trường kỳ tục Giadinh. Qua buổi chiều cũng khởi sự chơi lại. Cứ ai thua ra, ai ăn rồi tranh lại với mấy người ăn mới. Đến 11 giờ rưỡi hội Ngoại-giao hộ-học có thiết tiệc diễn đãi các vị đánh cờ tại trường kỳ tục Giadinh. Qua buổi chiều cũng khởi sự chơi lại. Cứ ai thua ra, ai ăn rồi tranh lại với mấy người ăn mới xáp lại với nhau một lần nữa

GRANDS MAGASINS CHARNER

Những lễ-mễ trân trọng, các sự dem điểm lành, các của cho quí báu, trong lúc Tết, thì không gì qua những hộp đẹp-xinh huê-lệ đựng chocolat, dragées, marrons glacés, nougat, vân vân...

Hàng Đại-thương Sạt-ne (Grands Magasins Charner) hằng lo cho vừa lòng các mối hàng, nên nay đã chưng dọn bày ra rỡ-ràng trước mắt thiên-hạ, mà định giá nới không đâu dám sánh, những mấy thứ mức kẹo danh tiếng như hiệu « LA MARQUISE DE SEVIGNÉ », « LA REINE MARGOT », « JACQUIN », vân vân...

Đây xin kể sơ một vài món và biên giá ra, chư-tôn rỏ rồi thì thế nào cũng đến xem các món phẩm lạ lẫy tại hàng.

Chocolat « Marquise de Sévigné » le kilo....		55 frs.
— « Jacquin »	id.	36
— « La reine Margot »	id.	36
Dragées amendes fines	id.	24
Fourrés extra Jacquin	id.	32
Pralines Bourbon	id.	36

Thùng thơ của hàng số 528

Dây thép nói { 1 Phòng Quản-lý số 140 / 2 Tại hàng buôn số 543

Đánh dây thép đề : MAGCHARNER

SOCIÉTÉ INDUSTRIELLE DE VINH-HOI

Bureaux 133 Boulevard Charner. — Saigon

LÒ GẠCH MỚI CHẾ TẠO TẠI VĨNH-HỘI

Hỡi người Annam,

Nếu Chư-tôn muốn cất nhà và xây tường cho chắc chắn và huê mỹ, thì hãy đến tại hàng làm gạch mới chế tạo hay là viết thơ, mà mua gạch thì Chư-tôn ắt đặng vừa lòng chẳng sai.

Vì sự chế tạo đã kỹ càng, vì chắc chắn, nếu chư-tôn dùng đến một lần thì thấy lợi tức tức thì.

Vì dùng nó thì sự tốn kém cũng bằng thứ gạch thường mà lại chắc hơn, bền bỉ hơn thứ gạch thường bội phần.

Vì thứ gạch nầy xây rồi một lần mà thôi chớ chẳng cần phải tô thêm nữa.

Vì gạch nầy làm toàn bằng vôi Cảng-long và cát trắng ở Biênhoa nên tốt lắm, đã lớn mà lại dày hơn.

Nếu Chư-tôn muốn đóng thứ gạch có màu thì bổn hiệu sẽ hết lòng làm cho vừa ý Chư-tôn.

Vậy hãy mau mau đến mua thương nghị cùng bổn hiệu hay là gởi thơ cho bổn hiệu, thì bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

CHỦ NHƠN.

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẨN CỦA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

SÁNG TẠO NĂM 1910

Xưởng chánh tại LAITHIÊU (THỦ-DẦU-MỘT) Quai d'Ouvry
Đường mé sông cạo đi ra

TIỆM NGÀNH CỔ TRỨ ĐỦ MÓN

1° Tại *Mỹtho* đường mé sông, nơi bến tàu và xe-hơi; 2° Tại *Cần-thơ* đường mé sông, ngay cửa tàu của khách-trú; 3° Tại *Trà-vinh* đường cái, ngay Tòa-bố; 4° Tại *Bạcliêu* đường mé sông, nơi bến tàu.

Xưởng nầy có đóng sẵn đủ thứ bàn, ghế, tủ, võng, đều đóng toàn cây danh-mộc như: Trắc, Cẩm-lai và Gõ mà chế tạo nhiều kiểu khéo lắm, thợ làm thật là tinh-xảo, không kẻ giá-đắt. Bấy lâu danh tiếng, được chư quí vị bảo gia khen ngợi về sự kỹ-càng chắc-chắn viết vô hàng.

Kính mời quí khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi sẵn lòng tiếp rước và hồi âm liền.

Mandat và dây thép thì đề : NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Laithiêu.

NHÀ SƠN MÀU XANH, TẠI đường *Bonnard số 90, Saigon*

LÀ TIỆM

DÔNG-NAM-MỸ

Chuyên khắc các thứ con dấu [illegible], có thợ đóng giày tây giày ta, đóng [illegible] bằng nỉ, [illegible] mới lại nhiều kiểu nhiều mẫu, bán [illegible] thứ TRÀ ĐẶC-XUÂN, NINH-THẠNH-LIÊN-TÂM [illegible] ngon. Cao Lộc-[illegible] [illegible] thiên và thuốc phấn [illegible] hiệu, xin mời quí-khách [illegible].

Các thứ hàng cần bổn-hiệu mua lại [illegible] bán bỉ tính giá thiệt rẻ [illegible].

DÒNG-PHÁP THỜI-SỰ

SAIGON

GIÁ BẠC

Kho nhà nước	101 f.	10
Đông-pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine	10	10
Trung-hoa Công-nghệ Ngân-hàng (Banque Industrielle de chine)	10	10
Hongkong et Shanghai	10	10
Chartered Bank	10	10

GIÁ LÚA GẠO

Mỗi bao một trăm kilos chở đến nhà máy, banh huôn và cái bao nữa:

Lúa Vĩnh-long	6 $ 60	101	6 $ 70
Lúa Gò-công	6 00	—	6 10
Lúa Bãi-xâu	6 00	—	6 10
Lúa Bảo-lâu	6 15	—	6 15
Lúa Cao-man (trắng)	5 60	—	5 70
Lúa Cao-man đỏ	5 05	—	5 70
Gạo thường tự	6 10	—	6 62

NGỰA CHẠNG GA XE

Bạcliêu — Hôm 18 tây rồi đây tên Trần-văn-Trực, 23 tuổi, cầm tay banh xe hơi hiệu Chandler số C. 1378 chạy theo con đường quan-hạt số 2 về Xuân-Lộc, trên xe có chở 5 người hành khách. Xe qua khỏi vườn cao-su Bình-Ba, Trực ngó thấy chú khuc quanh có một đứa nhỏ đang dắn con ngựa cho ăn cỏ. Tên Trực biết con ngựa ấy nhát nên anh và tốp mấy cho xe chạy nhẹ nhẹ, ai dè xe vừa chạy tới con ngựa oán hồn nhảy dựng lên, sức sợ dây, rồi băng ra giữa lộ, bị xe cán ngay hông tế nhào. Lúc ấy tên công-chúa-tử Bích và tên Quế là sớp-phơ phụ ngồi trên xe xe cũng tố lăng cả. Tên Quế bị vô tích sự rồi, duy có tên Trần-văn-Bích té bị xe cán lên mình nên hồn du chính suối. Oan thay!

CUỘC ĐÁ BANH HÔM NGÀY CHÚA-NHỰT

Tại sân Laroyndère hội Saigon-Sport đấu với hội Club Lagrandière, sân Lagrandière hòa bàng. Tại sân Gérne, Thể-quan đấu với Taberd thua Taberd hết 3 bàng, còn tại sân Citadelle hội Stade Militaire đấu với hội Police thắng hội Police một bàng. Còn hội Cercle được thua với hội Douanes tôi hoà không ai hơn ai nổi.

Cuộc đấu cần hôm chúa-nhựt ấy tầm thường quá, vì vậy nên tôi không cần thuật rỏ ra cho choán giấy.

FABRIQUE DE CASQUE FANTAISIE

Vente en gros et détail

GRAVURE sur METAUX et MARBRE

TRẦN-DUY-BÌNH

38 đường Guynemer (đường d'Adran cũ) SAIGON

TIỆM LÀM NÓN ĐỦ CÁC THỨ

Bán sỉ và bán lẻ

Khắc các thứ con dấu bằng đồng, bản đồng, và bằng đá cẩm-thạch

---

Hòa-An-Lữ-Quán

89, Rue Georges Guynemer
89 — Saigon

Phòng ngủ mới cất rất đẹp và tinh khiết, lại có 3 cái nhà thính để quí-khách thưởng-nguyệt ngâm-thi. Trên lầu tư rất nên mát mẻ. Xin chư quí-hữu có dịp đến Saigon, hạ-cố đến một phen thì rỏ.

Bổn-Chủ-Nhơn

VƯƠNG-NHỰT-TỰ phi lộ

Thay cũ đổi mới

Kính cùng Lục-châu quí-khách đặng tỏ, cho giới đồng-bào đặng rõ. Bấy lâu công nhờ đồng-bào, ra ơn chiếu cố, tưởng nghĩa thâm giao, nên mấy nhà khách-sạng của chúng tôi đến ngày nay đặng bền vững, cũng thấy tôn tuổi trong thương trường, thiệt là chúng tôi hết lòng hậu cảm quí khách.

Vì tánh quyền thế càng lâu càng nặng nên chi phần đông trong quí khách đều muốn đến khách-sạng của chúng tôi. Bởi cớ ấy cho nên số phòng càng ngày xem thành ra ít, khó nỗi bồi đáp quí khách cho vừa lòng.

Vậy mấy khách-sạng của chúng tôi hiệu là:

1° Nam-Thành Khách-Sạng ở đường Colonel-Grimaud số 21 và 23;

2° Nam-Trung-Khách-Sạng ở đường Alsace-Lorraine số 103 và 105;

3° Nam-Hưng-Thành Khách-Lầu ở đường Amiral Roze số 18 và 20, đều mở thêm rộng rãi sạch sẽ, ngõ hầu khỏi phụ tấm lòng huệ cố của quí khách trong lục-châu.

Mấy tiệm đều ở gần xe lửa Saigon-Mytho. Khánh-hòa, chúng tôi sẽ hết lòng tiếp rước cho vừa ý đồng bào.

Nay kính

Quảng-lý. M. Hiệt

Yết thị đấu giá

Avis de réadjudication

Le 27 décembre 1923 à neuf heures du matin, il sera procédé à la Salle des Adjudications, aux Bureaux du Gouvernement local, à la réadjudication pour la fourniture de viande de boucherie nécessaire à la nourriture des élèves du Collège Chasseloup-Laubat, de l'Ecole Primaire Supérieure de filles, du Collège de Jeunes filles indigènes et de l'Ecole Maternelle pendant l'année 1924.

Importance approximative. Voir cahier des charges.

Cautionnement provisoire 200 $ 00
Cautionnement définitif 3.000 f

Bureau où le cahier des charges peut être consulté. 2e Bureau (de Section) du Gouvernement.

TRƯƠNG-THÁI-TRÚ

Chủ nhơn

NAM-CHÂU KHÁCH LẦU

Rue Amiral Courbet Saigon de 29 à 35

Phòng sạch sẽ ấm, thiệt rộng rãi, rất thanh-tịnh và lại khoản khoái giá rẻ.

Quí khách tiện đường ghé nghỉ tại « Nam-châu khách-lầu » chắc đều đặng vừa ý. Boy rất có khuôn phép. Có xe-hơi, tiện cho quí khách khi muốn du-lịch.

LÂM-QUANG-RỞI

Chủ nhiệm.

Trần-quang-Xuân

138, Rue d'Espagne

TẠI CHỢ MỚI SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ.

Đồ nhôm đủ thứ.
Đồng hồ đồ kiểu, đồng hồ thường.
Giày dép Bảo-kỳ.
Ghế Thonet thiệt.
Mền nỉ, mền bông.
Xe máy và đồ phụ tùng.
Đồ tạp hóa, vân vân....

GIÁ RẺ

Bánh Quốc Nữ

Lúc đi viếng suối về thăm nhà, hoặc có tiệc cưới, tân gia, tân quan, chẳng nên mua tiền vài hộp bánh Quốc Nữ, thử xem nghề lạnh xảo của gái nhà khi bạn đến Râm, đem ra đãi bạn, khi dùng cơm rồi ăn vài bánh uống nước thì chẳng có chi hơn.

Bánh Quốc Nữ là một thứ bánh làm rất tinh khiết, có beurre có sữa, có chocolat, và vanille, lớp thì vô hộp theo kiểu tân mỹ, lớp thì bán lẻ, mỗi buổi sáng đều có bán tại chợ Bến Thành lại chẳng có gởi bán tại tiệm bán hàng tây, hàng tàu của M. Nguyễn khắc Trương số 82 Boulevard Bonnard.

Envoi contre remboursement và trên 10 hộp thì tiền gởi tôi chịu.

Nguyễn-thị-Thân
13 Rue Laroyndère.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Luro môn bài 99 và 101 (Đất-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiến, xe kéo, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá tị bền tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiến đèn tây, đồ bắt kố xe chiếc và xe song mã bằng da tây rất khéo và chắc, có bán yên cỏi, chuông đạp hai tiền, bình đồ thắp đèn khi đi theo xe. Sơn xe. — và sửa xe.

Cái xin quí khách có dịp đến Đất-Hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi, trước coi công cuộc cần tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ơn, thì tôi rất cám ơn hạ cố. Còn chư quí khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cùng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Chủ nhơn cẩn khải.

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefèvre N° 36-38

SAIGON

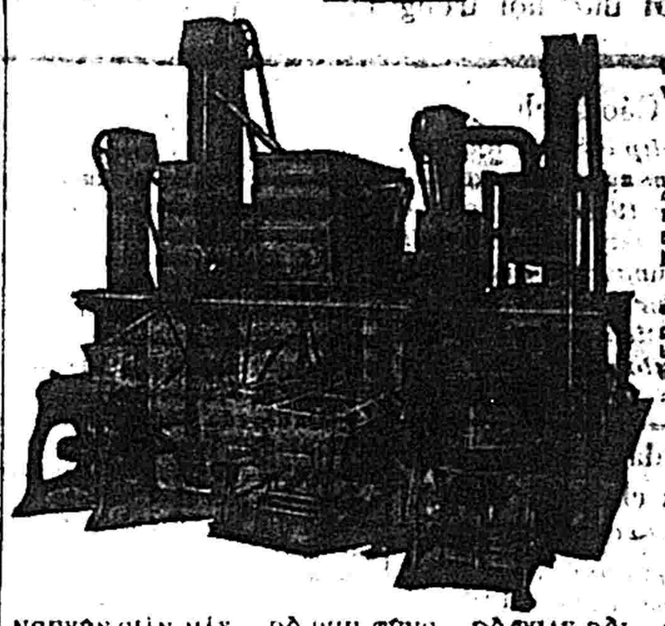

NGUYÊN GIÁN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRÂN EMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TO NỔI SÓ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHẲNG

F. MARTY

118, Boulevard Charner — SAIGON

Soieries — Dentelles — Broderies

Laine blanche et couleur

Toiles — Cretonne et batiste pour lingerie

Velours et Soieries pour robes

Soie d'Alger pour broder

Tissus et rideaux pour ameublement

Services de table en blanc et couleur

Serviettes de toilette

Expéditions dans l'Intérieur

NHÃN CON BÒ MÀU ĐỎ

THÙNG BA-RÍT HÀU VÀNG

Rượu Chác Đỏ

"Rivesaltes"

VIN ROUGE SUPÉRIEUR

Rượu Chác Trắng

"Courtalet"

VIN BLANC SUPÉRIEUR

Tốt thượng hạng và ngon hơn các thứ nhãn hiệu khác.

Chư-tôn có mua rượu chác hoặc đỏ hoặc trắng, hãy nài cho đặng nhãn « CON-BÒ » *màu đỏ*, nhãy trên thùng « BA RÍT » *màu vàng* như trên đây vậy, mới là rượu chác thiệt tốt, thiệt ngon của Bổn-hãng, kẻo lầm thứ giả mạo tốn tiền mà vô ích.

Có gởi bán, tại Saigon-Cholon và khắp cả Lục-Tỉnh. Tiệm nào đều có trữ bán sỉ và bán lẻ.

HOTEL D'ANNAM

Nam-Việt Khách-Lầu

N° 77 à 80, Boulevard Charner
10, Quai Le Myre de Vilers

Đường Kinh-lấp, đường Cavabelli và đường mé sông Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KỲ, Chủ tiệm

Kính cùng Quí-khách rõ: tôi dọn một tiệm ngủ hiệu là HOTEL D'ANNAM (*Nam-Việt Khách-Lầu*) phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng có dọn phòng ở từng dưới đất được cận tiện Quí-khách, xin Quí-khách lựa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thong thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngành rất mát mẻ tại đường mé sông Le Myre de Vilers, tài trước ga xe-lửa nhỏ cũ, nhà số 10, Saigon.

HUỲNH-HUỆ-KỲ, cẩn khải.

NHÀ HÀNG NAM-KIN

SIMON GẤM, *Chủ-nhơn*

Đường Lefèvre, môn bài số 11, 13
— SAIGON —

Kính cáo Đồng-Bang,

Nhà hàng « NAM-KIN » từ khi sáng lập tới nay chớ ơn đồng-bang chiếu cố vừa giúp cho, nên ngày đêm quí khách tới lui đông đảo, nhiều khi không đủ chỗ hầu tiếp. Chúng được đồng-bang thương tưởng chúng mình thì tôi cũng kính nể chúng nầy, nên có ý tìm cách nào làm cho vừa lòng đẹp mắt quí-khách, ngõ hầu đáp ơn tri ngộ ấy, chớ không như thường thể thấy khách đông thì vong phế. Bởi vậy nên nay tôi mới mở rộng thêm từng lầu trên, sửa sang dọn dẹp lại từng dưới phân biệt cô nơi cô, đồng tiếp tiệc, có chỗ để bày đại yến, đặng hầu tiếp quí khách khi chén rượu tiếng biệt, lúc bàn đàn tẩy trần cho xứng đáng. Mỗi tuần thứ bảy và Chúa-nhựt có tài tử giai nhân đờn ca để trợ hứng cho quí khách nữa.

Nhân vật đông trong bổn quán 1 người thì tánh rẻ khuôn-phép vật dụng toàn đồ thượng phẩm tinh khiết.

Quí khách muốn ăn tháng, hoặc một buổi trưa hay buổi tối, hoặc luôn hai buổi thì có giá cả phân minh mà rẻ hơn các nơi; bổn quán chẳng sản lòng lãnh dọn tiệc hoặc tại chân thành Saigon-Cholon hoặc trong lục châu.

Có các thứ bánh bán mỗi ngày.

Kính thỉnh đồng bang đến đông thử một lần trước là giúp tôi nên nghiệp, sau sẽ thấy đến phương tiện như ý của đồng bang chẳng sai.

Simon GẤM, chủ-nhơn
Nhà hàng NAM-KIN
11-13 rue Lefèvre, Saigon

Thiệt-nghiệp-xưởng

F. NAM & L. LUO FRÈRES

Đường Pellerin môn bài số 142 144

SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giới.

CHUYÊN NGHỀ — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy điện dồi mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vẽ tâm thường và đúng chữ.

RÈN GIƯỜNG SẮT

VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN

LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu để rào mả.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy mác xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ

Hiệp Thành

Boulevard de la Somme n° 80

SAIGON

Là 1 nhà đóng giày tây và giày Annam đủ kiểu rất kỹ càng. Xin quí ông quí thầy dời gót đến tiệm tôi một lần thì rỏ.

Thì tôi lấy làm cảm đội ơn vô cùng.

Chủ nhơn:
TRƯƠNG-VĂN-SẤU

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Nhân hiệu có sẵn chứng tại Tòa. *Ở tại đường Vienot số 40 ngan chợ Saigon mới.* Kẻ cạo đồng-bang

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kê-nghiệp.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiểm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm 5 ân bằng đồng xi ni-kên (Nickel) quí khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG cẩn-khải

ĐÁNH DÂY THÉP
Đề-nhà-thuốc :
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
Cholon

DÂY THÉP NÓI
Số 638

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. — CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN RẤT HIỆU NGHIỆM SẼ SAU NÀY

VỆ-SANH DƯỢC TỬU
(THUỐC RƯỢU NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG)

Thuốc rượu của tiệm Nhị-Thiên-Đường là một thứ thuốc rượu rất quí, do nơi tiệm chánh ở tại Quảng-Đông gởi lại ; thiên niên trường thọ đoạt tạo hóa chi công, xưa nay chẳng có thuốc rượu nào mà bổ dưỡng nhơn thần điều hòa huyết mạch, cường tráng tinh-thần, cho bằng thứ thuốc rượu này. Hễ uống nó thường thì mặt mày hồng nhuận ; gái trai già trẻ, bốn mùa đều dùng được, thật nó là bá bổ Thánh-dược ; công hiệu như thần.

Nếu uống thuốc rượu này thường thì đặng tiêu trừ bá bịnh tinh-thần thương kiện, định dương toàn thân ; khai tỉ kiền-vị, mãn mạ đều-đặng, nước da mịn-màng ; những người mà tiên-thiên bất túc, hậu-thiên bất điều, thì nên uống nó cho thường mà bổ dưỡng.

Đờn bà mà vàng da ốm gầy thì nên dùng nó, hoặc muốn an thai bảo-sáng, thì uống thứ thuốc rượu này khỏi lo hậu hoạn.

Ấy là một thứ thuốc Vệ-Sanh rất nên bổ dưỡng.

SÂM NHUNG BỒI NGUƠN VỊ SANH HƯỜN
THUỐC BỔ NGUƠN DƯỠNG CỦA SÂM NHUNG

Thuốc hườn nầy là một phương thuốc của Tiên-Thánh để lại quân thần tá sứ chế luyện phải phép, lại dùng vị Bảo-Lộc-Nhung và nhơn sâm, thiệt là đại bổ nguơn thần. Bất câu là đờn ông đờn bà mà uống được thì khí huyết vận hành, tay chơn mạnh mẻ ; thiệt là một phương tư bổ rất hay đó. Bổn Đường mà tìm được phương thuốc rất hay nầy thiệt là một vật báu, rồi lại chọn lựa các thứ dược liệu nặng nhứt, tuân theo phép một nửa thì luyện ra cho thành cao, còn một nửa thì nghiền tán ra cho thiệt nhỏ hòa với sâm nhung và mật ong làm ra hườn.

Xin chư tôn hãy mua mà dùng thử, thì mới biết rằng bổn Đường khéo chọn Sâm nhung và các thứ dược liệu bạng nhưt mà chế luyện rất tinh-tiảo. Xin kể những chứng dùng được và cách dùng kể ra sau nầy : Đờn ông mà tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà tỳ vị hư yếu hoặc thần chí bất định, hoặc bị trương phong hạ huyết, thì phải nấu trái táo đen lấy nước mà uống với thuốc.

Phàm kẻ học trò riêng năng học tập, tư lao quá độ, tinh-thần hao kém, tư chí mỏi mệt, cứ mỗi buổi sớm mai uống 1 hườn, chiều uống 1 hườn, bổ uống lâu chừng nào thì tinh thần mạnh mẻ, học thức ắt thông minh ; còn những người buôn bán lo lắng đêm ngày, hễ uống 1 hườn thì tinh thần trăng kiện, uống được nhiều rồi, dầu thức cả đêm cũng không biết mỏi. — Những người hút quá độ, thân hư khí suy, đàm ngăn bất khò-khè, thì phải dùng nước trà nóng mà uống thuốc.

Bất luận nam phụ lão ấu, khí huyết đều hư, hoặc già rồi mà thận suy khí yếu, gân cốt bải hoải, ăn uống chẳng ngon ; hoặc bị hàng đàm ngăn chặn hoặc trúng khí hư hàng mà phải sanh ho, thì phải dùng nước muối măng mắng mà uống với thuốc. Đờn ông bị bạch trược, đờn bà bị bạch đái, hoặc đờn ông con trai nằm chiêm bao di-tình; phải dùng nước trà mà uống với hoàn thuốc, đờn ông thận-tinh đều lạnh, đờn bà mà tử-cung cũng lạnh thì rất khó mà kiếm con, mỗi buổi sớm mai và chiều đều phải uống một hườn, uống với nước trà

Đờn bà mới đẻ phải uống một hườn cho bổ nguơn khí.

Đờn bà mà bị tiểu sản (năm bốp đái) thì khí huyết rất suy, hoặc đờn-bà mới đẻ mà khí huyết kém hao, phải uống thuốc nầy với rượu, hoặc với nước gừng luôn.

Phàm uống thuốc nầy thì phải coi chứng bịnh chừng nặng nhẹ thế nào ; hễ nhẹ thì uống một hai hườn, còn nặng thì phải uống cho được lâu, thì tự nhiên âm dương điều hòa, tứ chi cường kiện, da thịt mịn màng, thân thể ắt trở nên mạnh mẻ.

Hễ uống thuốc hườn nầy thì phải cử đồ chiên nướng cùng là đồ hàng lánh sống sít đều chẳng nên ăn.

Chư tôn huộ cố, xin hãy nhìn cho thiệt chữ hiệu Nhị-Thiên-Đường và ông PHẬT-MẬP, thì mới khỏi lầm.

Hộp kiến mỗi hộp 1 hoàn lớn giá là . . . . . 1 $ 00
Hộp kiến hai hoàn nhỏ . . . 1 00
Hộp kiến 4 hoàn nhỏ giá . . 1 20
Hộp cây mun 2 hoàn nhỏ. . 0 60
Hộp cây mun 4 hoàn nhỏ. . 1 20

PHỤ-KHOA KIM-PHỤNG-HƯỜN

Phàm đờn-bà khác hơn đờn-ông thì chỉ có 3 đều : 1° đường kinh, 2° sanh-đẻ mà thôi. Nên hễ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường kinh đều đặng. Nếu đường kinh chẳng đều thì khó mà có thai cho đặng, ấy là phần nhiều, gốc bởi ngoại-cảm, hoặc tại lo, rầu, buồn bực, ưu-huất trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bịnh, đều cũng do nơi đường kinh không đều mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày đặng phương thuốc mầu-nhiệm của ông Tổ truyền lại đến nay, hằng gìn lòng giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm hườn để trị cho các chứng bịnh đờn-bà đều đúng đặng hết.

Còn như bình thời mà thường uống thuốc nầy, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bịnh mà rồi sanh con đó chau cũng nhiều, chẳng như đờn-bà có thai mà uống thuốc nầy thì lại đặng an thai bảo sản, chứng sanh con ra lại đặng mạnh mẽ nữa, ấy là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng bịnh đờn-bà hiệu nghiệm như thần đó.

Chế trị các chứng kể ra sau nầy :

1° Đường-kinh hoặc trồi, hoặc sụt, hoặc ít, hoặc nhiều ;
2° Bạch-đái, Bạch-đâm, ra hoài không dứt ;
3° Đường-kinh hoặc vàng dợt, hoặc đen bầm ;
4° Khí huyết đều hư, đường-kinh không có ;
5° Hoặc đường-kinh ra nhiều quá như muốn làm bằng ;
6° Đường-kinh đi nghịch, sanh ra thổ huyết, trong bụng thì đau ;
7° Thân thể chẳng yên, xây-xẩm mặt mày, ăn uống không tiêu ;
8° Đau lưng, mỏi cẳng, vàng mặt, ốm gầy ;
9° Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoài ;
10° Đẻ rồi ứ huyết mà đau, hoặc lá nhau không ra.

Cách dùng : Mỗi ngày phải uống 1 hườn, uống với nước trà. Còn đờn-bà đẻ thì phải dùng nước đái con nít mà uống với thuốc.

Cử kiêng : Những đồ nóng-nảy, lạnh-lẽo, cũng là đồ rang nướng nóng-nảy độc-địa chẳng nên dùng.

Mỗi hộp 2 hườn giá là . . 1 $ 00

BÁNH CAM TÍCH

Tại nhà thuốc Nhị-Thiên-Đường, Ông lương-y VI-TỂ-SANH, chọn các thứ thượng hảo dược-liệu mà bào chế ra như bánh, mùi ngon ngọt, để cho con nít ăn trừ các chứng cam-tích, sát trùng hay lắm.

Thường con nít hay có sanh trùng lãi, nước da vàng, ốm yếu, bụng nổi gân xanh, đau bụng, làm biếng ăn, hoặc tiêu ra bọt ;

Các chứng nói trên đây đều là bởi mang chứng cam-tích mà ra.

Vậy nên làm thứ bánh nầy cho con những con nít và người lớn ăn có ích lắm, có trùng lãi thì nó tiêu ra, như không có trùng lãi, mà thường ăn bánh nầy, mạnh tỳ-vị, da thịt càng tươi, nếu ăn đặng lâu chừng nào, thì càng ngày càng mập.

Chư-vị có mua thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn Ông-phật hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG, mới phải là thứ thiệt, kẻo lầm thứ giả ăn vào thêm bịnh.

GIÁ LÀ :
Mỗi gói mười bánh . 0 $ 10
Mỗi hộp 100 bánh. . 0 $ [illegible]

Epicerie & Mercerie

NGUYỄN-VĂN-BÂU

129, Rue d'Espagne, 129. — Saigon
BÁN SỈ BÁN LẺ

LỜI RAO CẦN YẾU

Tiệm tôi mới tiếp đặng « Mực Đen » (*Encre Noire Forte*) và « Mực Tím » (*Encre Violette*) nhãn hiệu « Con Bướm Bà » là Mực tốt nhứt bên xứ Pháp-Quốc gởi qua, chẳng phải như mấy tiệm bán xưa nay dán, Mực nầy đựng ve tròn trên nút ve có dán giấy bông đỏ xậm, mới là Mực của tiệm tôi, vậy chư tôn có cần dùng Mực hoặc đen hoặc tím, thì hãy nhìn nhãn « Con Bướm Bà » và ve tròn mới là Mực tốt, kẻo lầm thứ giả mạo tổn tiền mà dùng không được. *Con chơn tôn nào ở xa muốn mua trữ bán lẻ thì hãy viết thơ cho tôi hay, tôi sẽ tính giá rất rẻ.*

Tại tiệm tôi có bán đủ đồ gia vị, nào bánh hộp, bánh sữa, Bơ cô-la, Sữa tươi, Bơ, Đồi-heo mặn, đồ hộp trái cây, Cà-phê, Đường cát trắng Cà-mâu, Savon thơm, Savon Cadum Savon Marseille, Savon Đầu con Ngựa, dầu Essence de Menthe thứ tốt, Giấy Cao-su, Nón Casque trắng, giấy, viết, mực, đồ học trò dùng, Rượu chát đỏ, Rượu chát trắng, Rượu Cô-nhác (Cognac) Rượu Champagne Rượu rum (Rhum) Rượu ngọt Rượu khai vị, nước suối đủ đồ dùng trong đám tiệc và nhiều thứ nữa không thể nào kể cho hết ?

Bán rẻ hơn các nơi chẳng có tiệm nào bì kịp

NGUYỄN-VĂN-BÂU,
Vĩnh-ròn

Maison TAC-LY

TRẦN-THOẠI, Propriétaire

97, 99 [illegible] 97, 99
SAIGON

Horlogerie — Quincaillerie
[illegible] matières premières
Lampes-tempêtes à pétrole, essence, Acétylène et à électricité
Disques et Machines Phonographes

COMMISSION, IMPORTATION ET EXPORTATION

HÔTEL DE CHOLON

Tân-Long lữ-quán

Kính cùng quí khách rõ; tôi dọn một tiệm ngủ hiệu Hôtel de Cholon, Annam kêu Tân Long lữ quán, ở đường Marins số 312: 4 từng phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, từng dưới nhà hàng bán rượu tây và đồ hộp đủ thứ ; từng thứ nhì và thứ ba phòng ngủ ; từng thứ tư để chiều mát đặng cho quí khách hứng gió cho thong thả.

Xin quí khách thừa dịp ghé đến tiệm tôi một lần thì rõ. Xin chiếu cố cảm ơn.

Nay kính
Chủ-hườn : Khu-U Phú

Khăn đen tốt đẹp

Nhiễu Bombay — Nhiễu Tàu và Bân nhứt hạng giá mỗi khăn. . . . . 8 $ [illegible]
Cô thứ Bombay hạng nhứt . . . . . 2 [illegible]
Cô thứ Bông hạng thường mỗi khăn 1 [illegible]
Khăn kết từ 4 lớp đến 8 lớp thôi.

Cúp tóc và đồ tóc có mới vấn khỏi đó nữa. Song muốn kết dính lại phải do contour do từ máy tóc phải chỉ rõ và đóng máy lớp phân biệt kỹ càng thì tôi sẽ tâm ý theo, rồi gởi lại tử tế bằng Contre Remboursement thì quí vị phải chịu tiền gởi, nếu gởi mandat trước cho tôi thì sẽ phí tổn chịu vì gởi Contre Remboursement nhà giây xa hơn 10 kilomètres. Tôi rao bấy nhiêu lời xin quí vị cảm cố tốt rất cảm ơn.

Adresse
NGUYỄN-VĂN-LUP,
Fournisseur à Saïgon [illegible]
à Laithiêu

Ở tại Saigon Tiệm Nguyễn [illegible] trữ bán thứ khăn nầy

ARCHITECTE MAISON PHÚ TOÀN
BÔNG GIẤY TÂY VÀ ANNAM
LÊ-VĂN-BỀN
CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH RA LỚN
— SAIGON —
[illegible] Rue Aviateur Groslay (Khánh Công)

Nhà buôn Vĩnh-xuân-Long

Tại Đa-Chiêu thuộc *Thạnh-mỹ-Án (Gialinh)* ở tại con đường vòng Bà-Chiểu qua Thị-Nghè. Tiệm nầy mới lập vốn của người Annam hiệu *Vĩnh-xuân-Long*, bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ cây, *đàn, sao, gỗ, thao-lao, vắp*, vân vân hoặc chưa cưa hay là cưa rồi, tùy thích người dùng.

Tại đây cũng có bán *đồ tàn, đồ miếng, dầu con rái, và chai* để xám bay la trét ghe. Các món kể trên đây gốc ở Tâyninh đem xuống. Giá thiệt rẻ, chớ tới chơi.

NGUYỄN-VĂN-THỌ
Marchand de bois

NHÀ MÁY XAY LỨA KIM THỜI

NAM-THUẬN-AN

MÌ NG.-CHIÊU-THÔNG
Ở góc đường Bonnard và đường Palikao
Dây thép nói số 729
Dây thép thường : Thông Cholon
Binhtây
Máy xay chạy bằng mô tơ điện-khí tinh hảo.

TIỆM BÁN HÀNG BẮC

Đường Paul Blanchy số 11 và 13, gần nhà máy nước lạnh — SAIGON

Kính trình quí ông, quí bà đặng rõ, bổn tiệm mới nhận được nhiều món hàng ngoài Bắc gởi vô như sau nầy :

Đồ đồng : Các kiểu lư chơn, lư mãn tra, chân đèn, lục bình cẩm bông và chậu trồng kiểu vân vân...

Đồ cẩn và đồ chạm làm bằng cây gỗ và trúc : Sập cẩn và chạm, tủ thờ và tủ đồ salon, các thứ bàn giấy và vân, bình phuông, thọ bình, hoành; và khay, cùng các thứ ghế Salon ngồi chơi trọn bộ (1 bàn, 2 trăng kỷ và 4 ghế, và thứ ghế salon thường (1 bàn và ghế).

Đồ làm theo kiểu kim thời và thạnh nhã.

Đồ thêm : Giải giường, nếp bàn, tranh, áo gối và các thứ đồ chưng trong nhà, làm rất tinh xảo và bán giá hạ hơn các tiệm khác.

Như quí ông, quí bà ở Lục-Châu có vô chơi Saigon xin mời các ngày quí bộ lại coi, như muốn mua hoặc đặt bổn tiệm, đã xin có đồ kiểu, và xin hết lòng tiếp rước.

Chủ nhân kính cáo,
PHÙNG-VĂN-XUÂN.

SONG-MỸ KỲ-DUYÊN

(Tiếp theo)

Nguyên vì nhà Hữu-Đức với nhà Bạch-Huyền gần nhau, thì mạo của Tiểu thơ và cách chọn rể của Bạch-công thế nào đều biết cả, chỉ tiếc vì mình không thể gần được, nay thấy Tô-hữu-Bạch từ làng của Bạch-thị-Lang mà tới lại nói đi tìm Ngô hàng-Lâm như làm mai cho thì đã rõ biết nên lưu-tâm mà nói rằng : « Tài sắc của Tiểu thơ không nói, ai cũng biết chỉ có Bạch-Thị-Lang tánh hay kén chọn dâu cho Ngô-hàng-Lâm đứng làm mai cho cũng chưa chắc được ; vả lại nghe ông ta đã hứa với một người họ Trương làm thầy dạy ở đó. Trong đó chắc cũng có duyên tơ chỉ với nhau chớ chẳng không. Tô-hữu-Bạch thấy nói trúng tâm sự mình nên liền đem việc gặp Trương-qui-Như làm thi Tân-hiếu, bị Trương-qui-Như gạt làm sao, sau lại gặp Mạ-Tố thế nào nói lại cho Tô-hữu-Đức biết. Hữu-Đức nói : Được thế thì một tiếng nói của Hàng-Lâm cũng đủ, tiếc vì người đã về Kinh rồi. Tô-hữu-Bạch nói : « Anh đừng tưởng ông ta đi về Kinh mà em thôi đâu, dầu lên trời em cũng lên theo cho tới. Hữu-Đức lại nói : Nếu anh muốn vào Kinh tìm người, thì sao không ở đây đi qua sông luôn thể, chớ vào thành làm chi, cho chậm việc lại e không kịp khoa thi nữa. Tô-hữu-Bạch nói: ở đây đi thì tiện rồi, chỉ vì ngày trước e lật đật đi không đem hành lý theo, nay đường thì xa, tiền thì không có, đi làm sao đặng, vậy nên tôi phải vào thành để kiếm chác chút đỉnh đã. Tô-hữu-Đức nói: Anh có việc tốt như thế, em lấy làm mừng lòng, tiền lộ phí là vật nhỏ mọn để em giúp cho, hà tất phải vào thành làm chi cho giây dưa ngày tháng. Tô-hữu-Bạch cả mừng nói : « Được anh giúp cho thì tội cần gì phải vào thành làm chi, chỉ ngại ơn anh như thế, em lấy gì báo đáp cho cân Hữu-Đức nói : Trong tình bằng hữu, của ai như của nấy, hễ ai có chút hiệp khí thì đến như thế cả, anh sao lại khinh rẻ em như thế. Thôi bữa nay cùng anh say mèm một bữa rồi sáng mai sẽ tiễn anh lên đàng. Tô-hữu-Bạch nói: Anh em xa cách lâu ngày mới gặp nhau, tôi cũng không nở cùng nhau xa cách vội, chỉ xin mượn giường Trần-Phồn cùng nhau chung gối, hai người cùng chuyện trò, uống rượu vui cười, Tô-hữu-Bạch lại đem mấy bài thi Tân-Liễu, Hồng-Lô đọc lại cho Hữu-Đức nghe, Hữu-Đức khen ngợi không cùng, rồi cùng nhau chén tạc chén thù, đến khuya mới nghỉ.

XI

Nói về Tô hữu-Đức dọ biết Tô-hữu-Bạch cùng Bạch-tiểu-thơ thầm ước sự hôn-nhơn, bèn sanh lòng chẳng tốt, muốn thiết kế để hại người đặng cho mình dễ tính việc. Sáng hôm sau, hai người thức dậy, cơm mai xong, Tô-hữu-Đức bèn kêu người lặng lẽ dọn đồ hành lý ra, và lấy ra 20 lượng bạc đưa cho Tô-hữu-Bạch và nói rằng : chút đỉnh gọi là tiền phí lộ, xin anh thâu dụng. Anh phải mau đi, đừng dần dà ở chốn nầy, vì Bạch-công tánh khó chịu, e ra có đều kia chuyện nọ, dầu Tiểu-thơ cũng không biết làm sao đặng. Tô-hữu-Bạch bái tạ và nói rằng: Nhờ ơn anh giúp đỡ, và chỉ biểu mấy lời, em thiệt lấy làm cảm khích vô cùng. Nay em đến Kinh-đô, chỉ cầu cho đặng một phong thơ của Ngô-công, thì em lập tức đêm ngày trở lại đây, may ra được việc, cũng đều nhờ ơn anh thương giúp. Nói xong kêu Tiểu-Hỉ thâu thập đồ hành lý đứng dậy. Tô-hữu-Đức kêu một đứa tay chưng đất lực của người mà dặn rằng : Tô-công đi đây, đường sá không quen thuộc, mầy đưa người cho đến giang khẩu, khi người đã qua sông rồi, sẻ trở về. Kẻ gia nhơn lãnh mạng. Tô-hữu-Bạch tạ từ xong lên ngựa hớn hở ra đi.

Nguyên Ngô-hàng-Lâm khi được chiếu vua với về Kinh, thì người đã lựa ngày lành khởi hành, không dè đi đang một nhọc, lại cảm phải gió mưa, nên thọ bịnh, phải trở lại nhà uống thuốc, hơn một tháng mới bớt. Tô-hữu-Đức ở trong thành vỡ, rõ biết tin ấy, e cho Tô-hữu-Bạch đến thành dọ đặng tin tức rồi đi cầu người, thì tắc khó cho mình cho nên nói đi lập lại, đem 20 lượng bạc trao cho Tô-hữu-Bạch, dặn đi thẳng đến Kinh cho lạt nhau, để một mình vô muốn làm gì thì làm.

Tô hữu-Bạch đi rồi, Tô-hữu-Đức trong lòng mừng rỡ bội phần, nghĩ rằng : mình muôn phương ngàn kế suy tính việc Bạch-tiểu-thơ tưởng chắc không chước nào làm được, nào dè ngày nay lại gặp đặng cái cơ-hội tốt may như thế, thật là thiên tùng nhơn nguyện. Hữu-Đức bèn sắm sửa lễ vật rất hậu, thẳng đến thành ra mắt Ngô-hàng-Lâm. Khi đến cửa kêu người nhà dạy tìm đứa giữ cửa, trước hết đưa ra một lượng bạc, rồi sau mới đem danh thiếp trao cho người giữ cửa ấy và nói rằng : Tô-tướng-công tôi muốn cầu ra mắt Lão-gia, phiền anh thông-báo cho một lời. Tên giữ cửa thâu tiền rồi, lại thấy lễ vật đưa đến nhiều, bèn chẳng thôi từ, nói rằng : xin Tướng-công bước lên thềm đường ngồi chơi chờ tôi vào bẩm một chút. Hữu-Đức đổi khăn mặc áo rộng vào, đem lễ vật bày dưới thềm. Tên giữ cửa cầm hai cái danh thiếp chạy vào nhà sau.

(Sau sẽ tiếp theo).

Imp. du Đông-Pháp Thời-Báo 84, rue Mac-Mahon. Tirage 2.000 ex. Le Gérant : NGUYỄN-KIM-ĐỊNH.